

Politica de învățământ superior aplicată programelor EIE din Bulgaria

Prezentul document se aplică doar pentru învățământ de Nivel minim 6 în Cadrul European al Calificărilor. Toți termenii utilizați în prezentul document au sensul specific Bulgariei și pot avea un sens diferit atunci când sunt utilizați în orice altă țară.

Prezentare generală a procesului de asigurare a calității

Agenția Națională de Evaluare și Acreditare (NEAA) [1] este un organism de reglementare a evaluării, acreditării și monitorizării calității în instituțiile de învățământ superior și în organizațiile științifice, vizând ameliorarea învățământului și cercetării acestora, precum și dezvoltarea lor ca organizații științifice, culturale și inovatoare.

NEAA monitorizează, prin procese regulate de evaluare și acreditare la nivel instituțional și de program de studii, capacitatea instituțiilor, a principalelor lor unități și filiale, de a oferi un nivel bun de calitate a învățământului și cercetării științifice printr-un sistem de asigurare internă a calității.

Pe baza rezultatelor evaluării, NEAA determină perioada de valabilitate a acreditării și capacitatea instituției de învățământ superior.

Instituția de învățământ superior asigură calitatea învățământului și cercetării științifice prin sistemul intern de evaluare și menținere a calității învățământului și a personalului didactic [2].

Evaluarea externă

Acreditarea programelor de studii este rezultatul evaluării calității educației oferite într-un anumit domeniu profesional, într-o unitate primară și/sau filială a Instituției de Învățământ Superior, într-o specializare de pe lista profesiilor reglementate sau într-o specializare științifică.

În 2010, Ministerul Educației și Științei a dezvoltat Sistemul Bulgar de Clasament Universitar[3], care prelucrează informații și date pentru un număr de peste 80 de indicatori care măsoară diferite aspecte ale activităților universitare.

Crearea de noi programe

Conform principiului autonomiei academice, universitățile au dreptul de a elabora și implementa noi programe în mod independent. Universitatea va stabili reguli interne pentru acest proces. Propunerile pentru noul program pot fi depuse la Comisia Academică din cadrul Consiliilor Facultăților sau al Consiliului Rectorului, la inițiativa organizațiilor externe sau a unor persoane individuale.

Modificarea programelor existente

Comisia Academică poate aproba orice modificări ale programelor existente.

Influența studenților asupra conținutului programelor

Conform Actului privind Învățământul Superior [2], instituția de învățământ superior elaborează și implementează un sistem pentru evaluarea și menținerea calității învățământului și a personalului didactic, care include sondarea opiniei studenților. Toate organismele decizionale din instituția de învățământ superior includ reprezentanți ai studenților și doctoranzilor. Ei trebuie să constituie cel puțin 15% din totalul membrilor Adunării Generale a instituției de învățământ superior.

Fiecare universitate va implementa o politică și un sistem pentru evaluarea calității, inclusiv sondarea opiniei studenților cu privire la procesul de învățământ cel puțin o dată pe an. Funcțiile și structura sistemului de evaluare a calității, procedura pentru sondarea opiniei studenților și modul de diseminare a rezultatelor sunt guvernate de Regulamentele instituției. Ministerul Educației și Științei elaborează un chestionar prin care studenții își exprimă opiniile cu privire la educație. Aceste informații sunt utilizate la actualizarea datelor din sistemul de evaluare a instituțiilor de învățământ superior.

Influența industriei asupra conținutului programelor

Documentația didactică este analizată și actualizată periodic, luând în considerare opinia partenerilor industriali. Există reguli universitare interne, conform cărora la elaborarea curriculei trebuie să participe reprezentanți ai industriei. De asemenea, curricula trebuie să fie evaluată de doi evaluatori independenți.

Unul din criteriile de acreditare a programelor include informații despre evaluarea pregătirii absolvenților de către angajatori.

Studenți cu dizabilități/nevoi speciale/nevoi neconvenționale

În Actul privind Învățământul Superior Bulgar: (Art. 70) Studenților, masteranzilor și stagiariilor orfani, nevăzători, surzi, infirmi li se vor acorda/oferi **beneficii speciale precizate în Regulamentele instituțiilor de învățământ superior.**

Conform **Decretului Consiliului de Miniștri nr. 90/26.05.2000** [7]: Există fonduri speciale pentru burse acordate studenților cu dizabilități, studenților cu ambii părinți cu dizabilități, studenților cu un părinte cu dizabilitate permanentă.

Legea pentru integrarea persoanelor cu dizabilități [6] (Art. 20). Instituțiile de învățământ superior oferă: Un mediu de susținere, dotări speciale, materiale didactice adecvate și ajutor didactic suplimentar, sprijinirea procesului de formare și evaluare a persoanelor cu dizabilități; formarea de specialiști care să lucreze cu persoanele cu dizabilități.

Programul Național „Crearea unui mediu arhitectural accesibil” [8] – Anual, pentru finanțarea construcției de rampe, adaptarea facilităților sanitare, repararea infrastructurii aferente, realizarea lifturilor și instalarea platformelor.

Mobilitatea și procesele de învățare pe tot parcursul vieții

În Strategia Națională [1] pentru asigurarea egalității de șanse pentru persoanele cu dizabilități în perioada 2008-2015, scopul principal este: crearea unui mediu și a unei infrastructuri

adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități. Există trei direcții: Mediu accesibil pentru persoanele cu dizabilități – Accesul fizic la clădiri publice, locuințe, spații deschise și locuri de muncă; Transport accesibil.

Conform Cadrului Național al Calificărilor valabil în Republica Bulgaria, instituțiile de învățământ superior vor asigura sistemul de acumulare și transfer de credite pentru evaluarea cunoștințelor dobândite de către studenți pe durata educației (ECTS). Obiectivul sistemului este să asigure pentru studenți oportunitatea de alegere a disciplinelor, studiului individual și mobilității, în baza recunoașterii reciproce a perioadelor de învățământ separate, corespunzând părții din planul de studiu aferent specializării și gradului de învățământ – calificare.

Gestionarea informațiilor

Unul din criteriile NEAA vizează acreditarea programelor dintr-un domeniu profesional: IIS administrează și dezvoltă facilitățile fizice, tehnice și informaționale necesare educației în domeniul profesional – Completitudinea bazei de informații necesare: bibliotecă, tehnică de calcul, centre de informare, sistem computerizat pentru managementul activităților administrative și academice, centru de învățământ la distanță.

Paginile web ale tuturor universităților din Bulgaria sunt în limba bulgară și engleză. Majoritatea informațiilor sunt disponibile publicului: prezentarea generală a universității, curricula, prezentarea conținutului modulelor, informații despre departamente și centre etc.

În Strategia Națională pentru asigurarea egalității de șanse pentru persoanele cu dizabilități în perioada 2008-2015, unul din scopuri este: informații și comunicații accesibile [4].

Este în curs de elaborare o strategie de stat pentru accesibilitatea serviciilor de informare și documentare pentru diferite grupuri de persoane cu dizabilități, cuprinzând accesul la toate tipurile de comunicare (tipar, electronic, audio, audio-vizual); accesul la dispozitive de telecomunicații (telefoane, calculatoare, etc.); accesul la spațiul web, la conținuturi și servicii adecvate, accesibile on-line.

Bibliografie:

- [1] Pagina WEB a Agenției Naționale de Evaluare și Acreditare [Online]. Disponibilă la: <http://www.neaa.government.bg/en/methodology>, (Accesat iunie 2014).
- [2] Pagina WEB a Ministerului Educației și Științei, Actul privind Învățământul Superior, [Online]. Disponibilă la: <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=7&subpageId=57>, (Accesat iunie 2014).
- [3] Pagina WEB a Ministerului Educației și Științei, Sistemul Bulgar de Clasament Universitar [Online]. Disponibilă la: <http://rsvu.mon.bg/rsvu3/>(Accesat februarie 2015).
- [4] Strategia Națională pentru asigurarea egalității de șanse pentru persoanele cu dizabilități în perioada 2008-2015, [Online]. Disponibilă la: http://www.google.bg/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=0CEAQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.mlsp.government.bg%2Fbg%2Flaw%2Fregulation%2Fdisable_strategy.doc&ei=RNUCVdzQLorVPJRgegO&usq=AFQjCNF_QN_RWERg9S9xQIMq37FP4x0lw&sig2=WO6gmA0MzV7VOHc73J5ATw&bvm=bv.88198703,d.ZWU,(Accesat iunie 2014)

- [5] Pagina WEB a Ministerului Educației și Științei, „Cadrul Național al Calificărilor din Republica Bulgaria,” [Online]. Disponibil la: <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>, (Accesat iunie 2014).
- [6] Pagina WEB a Ministerului Muncii și Politicii Sociale, Legea privind integrarea persoanelor cu dizabilități (Secțiunea II Educație și formare), 2014, [Online]. Disponibilă la: http://www.mlsp.government.bg/bg/integration/euro/chapter13/euro/07.Social%20Protection/ZAKON_za_integraciq_na_horata_s_uvrejdaniq.pdf, (Accesat iunie 2014)
- [7] Decretul Consiliului de Miniștri nr. 90/26.05.2000, [Online]. Disponibil la: <http://students.uni-sofia.bg/wp/wp-content/.../pms90.pdf>, (Accesat iunie 2014)
- [8] Programul Național „Crearea unui mediu arhitectural accesibil”, [Online]. Disponibil la: <https://www.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=2552>, (Accesat iunie 2014)